

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek,
Zapolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy óra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknban.
Megjelenik mindennap
vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 70. szám.

Szombat, márczius 27.

Bánffy válasza.

Nagybecskerek, márczius 27.

(F) Magyarországon mindenkinek, te hát a legutolsó ellenzéki kortesnek is, lehet egyéni véleménye mindenről, tehát egyes összeférhetőségi esetekről is, csak báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek nem. Ez a kifuzamodott logikára valló axioma természetesen a legsötétebb ellenzéki észjárásban termett, amely nem sine via et studio igyekszik a vitás kérdések megoldását elősegíteni és siettetni, hanem egyoldalú elfogultságból a pártérdeknek akar fölládozni minden aktuális kérdést.

A legutóbbi napok eseményei ismét klasszikus példáit szolgáltatják ennek az ellenzéki tendenciának. Várossy Gyula ur, aki a kis-teleki plébánia szórakozásai elégtelensége miatt a törvényhozói tiszt-ségben keres kárpótlást, a jelzett ellenzéki tendenciának köszönheti azt, hogy neve, hire általánossá lett az országban. Báró Bánffy Dezső azonban erőteljesen lefokozta a plébános urnak ezt az öntömjenező nimbusát nem csak az által, hogy a vélemény-nyilvánításnak szabadságát a maga szá-mára határozott és erélyes szavakkal vindikálta, hanem az által is, hogy ismert öszinteségével és nyíltságával az összefér-hetlenségi törvény revíziója iránt való hajlandóságát kijelentette.

Föltétlenül helyeselnünk kell a mi-niszterelnöknek ezt a kijelentését, mert kétségtelen, hogy a közvéleményben most beállott bizonyos forrongás lecsillapulását és a közmelegnyugvás teljes helyreállítását nem az egyes összeférhetlenségi esetek el-intézése, hanem csakis a nem elég szaba-tos összeférhetlenségi törvény gyökeres revíziója idézheti elő.

Erről a revízióról tagadhatatlanul le-het majd s lesz is alkalom vitatkozni. Azt azonban a revízió semmi esetre sem fogja eredményezni, amit az ellenzéki erénycső-szök elérni akarnak, hogy az összeférhet-

lenség a legszélsőbb határokig kiterjesz-tessék, mert ez egyértelmű volna avval, hogy középosztályunk gazdasági pozíciója megingattassék.

Állami és társadalmi közéletünk nem-zeti alapjai ezer éves fennállásunk óta mindig a középosztály vállain nyugodtak, amely ugyan különösen az 1848-iki tör-vények által részben változott állagában, amennyiben ma már nem áll kizárólagos-an a középnemességből, de lényegében, hivatásában és szerepében mégis ugyanaz maradt. Ez alkotja a képviselőházat s ez veszi ki legjobban a részét a hazafenntartó kötelességek teljesítésében. Épp ezért a mai nemzetgazdasági viszonyok között, amikor a nemzeti erő legjelentékenyebb tényezője a gazdasági képességben rejlik, a középosztály pozíciójának az összefér-hetlenségi törvény tulszigoru és czéltalan revíziója által való gyöngítése esztelen és balsikerre vezető kísérletezés volna. Meg-nyugvással vehetjük tehát tudomásul a miniszterelnöknek a revíziójánál szinor-mértékül szolgálható azt a kijelentését, hogy ezt a reformot kellő körültekintéssel, megfontolással és tartózkodással a tulzástól kell keresztül vinni.

Kis-Zomborét Szent Czeccziliára, Ho-donyét Szent-Antalra, Szt-Hubertét Ker. Jánosra és Magyar-Lápos hitközség harangját Szent-István magyar király nevére.

— A felsőtorontáli társulat védőtöltésel. Szegedről írják: Rapaics Radó miniszteri taná-csos ma Szegeden időzött s innen kocsin ment ki a felsőtorontáli társulat védőtöltéseinek a felül-vizsgálására. A töltéseket a miniszteri tanácsos jókarban, védképeseknek találta. Az ujszeged-vedresházi társulat e társulattal fog egyesülni.

— A csendőrség szaporítása. A megeről-tető nagy szolgálat folytán, melyet eddigél minden csendőr teljesíteni köteles volt, de tekin-tettel főképp arra, hogy míg a legmegerőltetőbb szolgálat mellett is alig volt képes a csendőr-legénység pontosan a kötelességének megfelelni, a honvédelmi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg a legénységi állomány szaporítását elrendelte. Az egyes csendőrségi parancsnok-ságokat utasította a honvédelmi miniszter, hogy a csendőrségi legénységi állományt, mielőbb és lehető gyorsan egészítsék ki és különös nagy gondot fordítsanak arra, hogy a kiegészítés al-kalmával a csendőrségi szolgálatra kiválóan al-kalmas és oly egyéneket vegyenek fel, kik a kerületben teljesítendő szolgálatra magukat hosszabb időre kötelezik.

— Nyolcz osztályu gimnázium Nagy-Kikindán. Nagy-Kikinda városa azon kérelemmel fordult a közoktatásügyi miniszterhez, hogy az ottani 6 osztályu gimnáziumot 8 osztályuvá egészítse ki. Dr Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter a kérelmet javaslatlételre Szegedre dr. Platz Bonifác tankerületi főigazgatóhoz küldötte le. A tankerületi főigazgató indokoltan találja a kérelmet, amennyiben magyarosodási szem-pontból is szolgálatot tesz a kikindai gimnázium, mit annál inkább mosdit elő, ha az ifjuság a középiskolát ott teljesen elvégezheti. Nagy-Ki-kindán 200-nál több tanuló van beiratkozva s ezek közül körülbelül 20 a magyar ajku.

— Az aradi Mathuzsálem halála. Valószí-nüleg az ország legöregebb embere volt Rosner József aradi polgár. Végig élt egy egész századot s három emberöltő történetnek volt a tanuja. A halál élete százkettedik évében szólította el a földi létből. A mesés kort ért ember soha sem volt beteg s most is végelgyengülés okozta halálát.

HIREK.

Tájékoztató.

Április 12. Közigazgatási bizottság ülése.
A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők csak szer keddén és pénteken délután.

— **Küldöttség Budapesten.** Mint értesü-lünk, több fontosabb városi ügy keresztülvittele végett a jövő hét folyamán dr. Grandjean polgármester vezetése alatt küldöttség indul Budapestre. A küldöttség feladata, értesülésünk szerint különösen a vashidak és a vasúttér ügyeinek sürgetése lesz.

— **Harangszentelések.** Temesvárról jelen-tik tegnapi kelettel: Nemeth János püspök ma reggel három községnek szentelt harangokat. A czeremónia szentmisével kezdődött, utána pedig a következő községek harangjait szentelte:

A „TORONTÁL” tárczája.

Epizódok.

Irta: Gondai József.

I.

A Japán kávéház egyik félreeső fülkéjében négy fiatal ember téazott.
Három katonatiszt és egy ujságíró.
A tiszték pikáns ízű kalandjaikkal szelle-meskedtek.

A vörös haju hadnagy az ideális szerelem-ről, az eszményről beszélt s azt a lélek ab-normális állapotának, az emberi vérrel és szenvedélylyel szemben lehetetlen hipokrizisnek tartá.

Üres holdimádás, önámító fikció, mely tart egy napig, egy héttig, egy hónapig. Hisz emlékezem, kadét koromban reggel nyolcz órától esti nyolcz óráig szerelmes voltam egy sánta táncmester költői hajlamu szézske leányába. Es képzelték, másnap reggelre any-nyira realizálódtak ideális érzéseim, hogy eszembe se jutott azóta a pisze orru kis szézske.

A három tiszt kaczagott. Megkavarták a teájukat s cigarettára gyújtottak.
Az ujságíró letette kezéből a lapot s hi-degen ennyit felelt a hadnagynak:

— Tévedsz! Üres lelkü emberek, pillanat-vadászok szerelme lehet hogy ilyen, de akik a nőben nemcsak a nőt, hanem az eszményt is keresik, kinek a szívében még ég a régi, az ő-s szerelem vészalángja, ki érti miért ragyog a nap, miért ragyognak a csillagok, ki tudja mit

sóhajt a rengeteg, mit usog a kober esti fu-valom, ki érti a virágok szavát, illatát, ki érti az erdei dalár énekét, a csalóányú epedő osattogását, az az orgia borgözös levegőjén keresztül is felfedezi az ideált, az eszményt, az örök nőt!

Hanem ezt azután nem értették a tiszték. A hadnagy azért megkoczkáztatta:

— Addig tart es mind barátom, a mig az alkalom nem kínálkozik. Ez szűli a tolvajt, de a boldogságot is!

Gunyos mosoly vonult végig az ujságíró keskeny ajkán. Fehér arcát előntő a pir s ide-gesen dobolt ujjával a márvány asztalon.

— Figyeljetek. Majd mesélek én nektek valamit az ideális szerelemről és az alkalomról. A tiszték új cigarettára gyújtottak s a vörös haju hadnagy a piczérre kiáltott:

— Endre, négy pohár konyakot!

II.

Két évvel ezelőtt egy adriai furdöhelyen voltam. Kies, költői tájék, közel az olasz ég öv forró vidékéhez. Mintha sebesebben kerin-gene az emberekben a vér ezen a tájon, mintha igazabbak volnának a férfiak s jobban tudnának szeretni az asszonyok.

A furdöt körülölelő pálmageszt illatos leve-gőjében szerelemre ébred a lobbánékony sziv, az Adria morajló hajjai ábrándokat, illuziókat keltenek a lélek mélyén.

Gyakran találkoztam sétáim közben egy csodálatosan bizarr viselkedésű, kreol arcu olasz leánnyal. Szébbet, klasszikusabbat talán életemben sem láttam. Mit irjam le, mit un-tassalak benneteket, hogy mily büvölő volt selyem hajának leomló éje?

Valahányszor csak találkoztunk, a leány ézbontó tüszel szegezte reám szerelemben égő szemét és én éreztem, hogy fellüktető véremmel egy új lélek száll belém, egy rajongó, hevülő lélek, melynek minden szerelme, minden for-rósága ezé a csábos tündéré... Csodálatos leány volt ez az olasz!...

És az ujságíró szeméi, ezek az éjjeli ne-héz munkában kidolgozott, fénytelen szemek most csilogni kezdettek, gyújtó ragyogó fényvel.

— Olyan volt ez a leány, hogy perzselt tekintetével porba inté a férfit, hogy onnan imádkozzék, esengjen, rózsaszínü karja egyet-len öleléscért, vérszínü ajkának egyetlen lehe-letszerű csókjáért.

Hangversenyt rendeztek a furdön. O is énekelt valami olasz románcot. Ha talán soha se szerettem volna, ezért az énekéért, bolygója lennék az egész világon át. Ez a lény volt az, kit mint ábrándos ifju, álmaim-ban, tépelődéseim közepett már megjeleni láttam s kinez dagályos nyelvü szerelmes verseim intéstem. Ily nőt, ily eszményt kerestem. Hogy csengett a hangja, mily epedés, mily szerelem rezgett az olasz ének minden kis akkordjában? Csupa erő és tűz, csupa láng és szenvedély! Gyönyör lett volna érte a kárhozat, mennyország, a pokol.

Ily éneket sohase hallottam, ily éneket soha se láttam. Oly mélyen érezni át a csaló-dott lelkü költő intenczióit, oly remek közvet-lenséggel festeni a szerelmet csak az képes, kinek szívében forr, lázong, tombol és átkozódik a szerelem mindent magával seprő vihara!

Még az elhaló szerelem szavának vég ak-kordjai ott csengettek a levegőben, de szeméi-

— **Sikkasztó ügyvéd.** Verseczről írják: Czveits György ügyvéd, a volt szerb iskola-széki elnök ellen hivatali sikkasztás bűntette miatt a vizsgálatot megindították. Nevezetes a dolognál az a körülmény, hogy éppen tegnap reggel vezetett Czveits — mint a radikális szerbek vezére — Illits ügyvéddel több, mint 50 tagból álló deputációt Karlovitzra, hogy Zmejanovic püspököt a patriarkánál bevádolják. A püspök véletlenül azon a vonaton utazott el Kubinba, amin Czveitsék, akik a vasuti állomáson megjelent számos rendőr láttára nem mertek tüntetni.

— **Bőjtői szelek.** Mintha a természet valami szimbolista darabot játszana, úgy zugsnak egyre a utcákon a szelek. A zugásukat kottára téve szakugyan nem versenyezhetnének Beethoven szimfóniával, de türelmes dohártyával bíró ember kibírja. De ha a fuvásukat az ember közvetlenül éri, akkor önkéntelenül minden huszár káplári instrukció nélkül megtanul káromkodni. Fúj, fúj, néha szünetelve a szél. Merről? Hová? Talán a szél se tudja. Odafelé is az arcunkba oszpa a utcai szemetet, visszafelé is az arcunkat bántja. Es hozzá oly erővel jön ellenünk, hogy majd feldönt és az ember csak óriási erőmegfeszítéssel haladhat ellene. Egy kicsit abba-hagy, aztán háborítatlanul élvezük a szél zenéjéhez kísérettől szolgáló eltévedt napsugarat, de a másik percben újra nekünk jön: sodorja le a kalapokat, kergeti a port és a füstöt és sodorja a felöltőt, kabátot és más ruhadarabokat, szemérmert sértő módon nem kimélvén meg... izé... a szoknyákat sem. Egyébiránt némelyek számára csak ez utóbbi az egyedül kellemes ebben a rut időben, a mit a bőjtői szelek csináltak.

— **A pénzügyőr szuronya.** A temesmegyei Trauanau községben Brenner Viktor fővigyázó és Bosnyák György pénzügyőr Pess József ottani jómódú gazdánál a múlt éjjel házkutatást tartván, szóváltásba elegyedtek és Bosnyák szolgálati fegyverével Pess agyonszúrta. A finánczokat csak igen nehezen tudták kiszabadítani a helyszínére összesződött nép közül. A pénzügyőröket a lippai börtönbe szállították. Az esetről a következő részeket jelentik: Brenner Viktor fővigyázó és Bosnyák György pénzügyőr Pess József dohánytermelőnél éjjeli 11 órakor házkutatást tartottak. Motosás közben Bosnyák az egyik ágy alá hasalt, hogy ottan is dohányt keressen. Ezalatt Pess kiugrott az ágyból és a szoba közepén álló Brenner fővigyázóra rávetve magát, azt egy vasdarabbal úgy fejbe ütötte, hogy nyomban hanyatt vágódott. Brenner erre ekiáltotta magát: Bosnyák, szurjon vagy löjön. A még mindig az ágy alatt levő holmik közt motoszkáló Bosnyák erre hirtelen felugrott és fegyvere sauronyát a felvigyázót maga alatt dőnyögő Pess hátába döfte, ki szíven találva szörnyet halt.

— **A spanyol aranszédelgők elfogatása.** Két tagját annak a nemzetközi, ravasz csalóbandának, amely Spanyolországból szedte rá áldozatait, elásott kincseiről mesélve nekik és

mindenféle regényes ürügyek alatt előlegeket csalva ki tőlük, barcellonai távirat szerint ott elfogták. Valamennyi európai országban ismerik ennek a bandának üzemeit. A szédelgő leveleket rendszerint valami Don Carlos Espinosa de les Monteros tábornok írta alá, aki politikai bűntett miatt fogságban ül. A kincs hollétéről a tábornok leánya tud, akinek azonban — nincs utiköltsége. A kincs állítólag a címzett lakásának közelében van elásva. Töle kéri az utiköltséget, amiért a kincs egyharmadát, pár százezer forintot kapna. Ha lépze megy az illető, a tábornoknak teljesen nyoma vész, a leánya pedig még kevésbé mutatkozik. Sokan messze országokból utaztak Spanyolországba, hogy „az elfogott tábornok hű szolgálójává” vagy pedig „a kolostorból megszökött leányával” találkozzanak, jó pénzüket odaadták és megcsalva hazajöttek. A spanyol rendőrség már régóta kereste a szédelgőket, végre is a banda fejét elfogta Barcellonában. Vidal Francisca Vigo és Roca Emanuel a nevük. Mindketten valladoloidiak. Lakásukon valóságos irattárat és rendes könyvvezetést találtak, amiből kiténik, hogy már ebben az évben is 14,000 pesetast „kerestek”.

— **Elveszett.** Folyó hó 25-én a főtéren vagy a Hunyady-utcán elveszett egy kék kövel díszített arany karperec, amelyen 2 arany gyűrű s ezek mindegyikében szintén 1—1 kék kö volt. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül a rendőrkapitányságnál. — **Elveszett továbbá** egy arany karperec egy kis ezüst éremmel, melyre ez van véve: 1896. márc. 22. A megtaláló átadhassa Szohner Olga kisasszonynak a színházban. — **Találtatott egy kard alaku arany broche kék kövecskékkel kirakva.** A rendőrségen átvehető.

x Prince of Wales Extra Sec a legmagasabb elismerésekkel, 2 diszoklevél, 4 arany érem és 10 első díjjal kintetett pezsgő Hölle Márton első magyar pezsgőgyárából Buda Eörsön Kapható a főraktárban Haidegger Odön füszer és csemege kereskedésében Nagybecskereken.

Színház.

Századvégi leányok.

Első előadása a nagybecskereki városi színházban márczius 26-án.

Oregán-világ tudja s a magyar közönség talán jobban, mint bármelyik náció, hogy a francia írók legnépszerűbbike ma Marcel Prévost. Azóta, hogy megírta az ő híressé vált tárczakötetét „Lettres de femmes”, melyet csak hamar a „Félszüzek” és „Cousine Laura” követtek, el van ismerve a francia stílus mesterének s még a gyengébb műveinek, mint a napokban megjelent „Le jardin secret” bizonyítja, is megvan a maguk szenzációja. De Prévost nem elégszik meg azokkal a sikerekkel, melyeket az elbeszélő irodalom terén igen könnyű szerrel elért. Miként íróársai Daudet, Mendés és Ohnet,

is a drámaíró babérjaira vágyik, még pedig olyképen, mint nagynevű kollegái, hogy átgurja egyik regényét drámává. S itt persze őt is ugyanaz a sors éri, melyet a többi szerzők sem kerültek el: a kitűnő regényből igen gyenge dráma lett s a közönség, mely a szenzációs regény-írótól remekművet várt, csalódva hagyta el a színházat.

Nálunk a tegnap adott darabnak még külön története is van, amely talán még a Prévost nevével is jobb reklám. Ha jól emlékszünk, tavaly ily idő tájt történt, hogy egy szépirodalmi lapban néhány író felhívta a belügyminisiter figyelmét a Nemzeti színházban adandó darabra, azzal a kérelemmel, hogy tiltsa be az előadását. Ez a kérelem nagy port vert fel s élénk harca fejlődött ki az anti- és filo-prevostisták között, mely azzal végződött, hogy a Nemzeti színházban mégis csak előadták a darabot. A többi könnyű elképzelni. Az egész fővárosi közönség kíváncsi lett: vajjon miért kellene ezt a darabot betiltani? Ha egy drámát be akarnak tiltani, akkor bizonyára hallatlan dolgok történnek benne s akkor persze, hogy meg kell nézni. Meg is nézték ezt még olyanok is, akik máskor a tájékkára sem mennek a színházaknak, s akik eddig azt sem tudták: jockey, illetészerkeszkedő vagy képviselő-e az a Marcel Prévost.

Nagybecskereken ugyan nem félt a „Századvégi leányoktól” senki sem, de a tavalyi fővárosi reklám itt is megtette a kötelességét s a színház tegnap zsufolásig megtelt. A darabban itt is igen közepes sikere volt, talán éppen azért, mert a frivolitások, melyek a „Félszüzek” nek nevezett és kicsinyek és nagyok által egyaránt kedvelt regényben oly gyors egymásutánban követik egymást, a drámában majdnem teljesen hiányzanak, de talán azért is, mert hiányzanak azok a pszichológiai és stilisztikai finomságok, melyek a regényt annyira megkedveltették.

A darab meséje igen rövid. Egy obskurus mamának van két leánya. Az egyik, Maud, szép, komoly de romlott, mint minden félszüz, Prévost e specialitása. A társaság összes férfiai bomlanak utána, persze anélkül, hogy nőül akarnának venni. Főleg három férfi van folyton körülötte: Julien Subercaux, egy épp oly szép, mint haszontalan naplopó, igazi don Juan, ki Maud-val is erősen flirtel, annyira, hogy a leány a lakásán is megátogatja, anélkül azonban, hogy (mint azt előszerz hangszulyozzák) egészen az övé lenne. Szegény lévén, nem veheti el, pedig Maud előkelő, gazdag férjat keres. Harden bankár is elvinné, de csak balkézre, s ezt az ajánlatát többször ismétli. Az egyetlen komoly kérő Maxime Chantel marquis, egy derék falusi birtokos, ki Maudba nemcsak örülten

nek hirtelen előbukkanó delejes ragyogása már az új szerelem támadását jelzi:

„Me lo strappa, se lo vuoi
Questo cor da te ferito!
M' hanno colto i lacci tuoi:
Or per me tutto e finito!”

Ezen a hangversenyen volt alkalmam megismerni. Nővérével s annak férjével voltak együtt a fűrdőn.

Ettől kezdve azután gyakori volt a találkozásunk.

Két lélek talán sohasem érté úgy meg egymást, mint a miénk. Az én ideális bölcsészetem, az én pszichológiai teoriám csodálatos összhangra talált az ő rajongó, forró lelke álmataz szerelmével.

Ereztem a tekintete delején, a keze forróságán, az arcza pirján, a hangja csengésén, hogy szeret, hogy a lelke az enyém és az a szenvedő vonaglás, mely ott reszketett az ajakán, az a vissza-vissza döbbenő tekintet, elfojtott hang, ezer meg ezer kételyt támasztott mégis a lelkemben.

Az augusztusi nap perzselő forrósága a palma erdőbe üzött. Egy-egy kis madár rebent a bokrok rejtekén, egy-egy kócska fuvalom rázta meg a lombot, a harasztot.

— Légy te az enyém, légy az én minden ségem! Hadd itt ezt a tájat, hagyj itt mindent és jöjj velem oda, hol a szerelem bűvös világában királynő leszel! Döböl a gyöngyöt, az ékszeret, a korált s légy szegény, olyan szegény, mint én vagyok, de a te bírásdoban gazdagabb a világ uránál! Hallod n'iert eped a madár, hallod mit susog a szél... megérted ugye?... Vadvirágos réten, madárdalozó erdőn, új tanyát

keresünk a szerelmünknek, új hazát a boldogságunknak!

S a szép olasz leány mosolygott s mosolya glóriájában reszkette gyultak ki a szavak:

Io t'amo! Szeretlek!... Eternemente il tuo! Örökre a tiéd!...

III.

Es ettől a perctől kezdődött a mi tragédiánk.

Az olasz leány egy florencai bankárnak volt a jegyese s a család hallani sem akart természetesen arról, hogy egy oly szegény ördög neje legyen, mint én vagyok.

Ősz felé hajolt az idő. Néhány vendég lézengett még a fűrdőn, azok is már utra készen.

Ekkor azután eljött az az előbb általatok hánytorgatott alkalom is.

Annyi fájdalom, annyi keserűség rezgett a hangjában, midőn az Isten hozzád elhagyta ajakát, hogy azt hittem a szívünk hasad szét.

Kezem a kezében pihent, szemünk sugára egy forró, szenvedélyes tekintet tűzében mint egy akarattá izmosodott; láttam, hogy ég minden csepp vére, láttam biborba borulni fehér arczat, éreztem forró, szerelmes lehetét az arczomba szállani; ott pihent a karjaim között és én, én az álomiató idealista nem fontam át élveteg karokkal a szerelmi lázban égő szívet, nem csókoltam le ajakáról a tiltott szerelem kábító mérget!...

Egy rettenetes hír terjedt szét másnap a fűrdőn. A szép olasz leány eltűnt; utóljára a tengerparton látták; bizonyára a tengerbe zuhant s azt a habtermetet elnyelte a piszkos, haragos zöld ár.

Es azóta kísért az a fehér arc, az a langban égő szerelmes szempár, az a leomló

fekete hajerdő... Es szeretem most is, az én ideális szerelmem tisztult filozofijával, soha el nem muló rajongásával!...

Ez az én idealizmusom története!

Es az újságíró szeméit előnté a szívéből szívárgó könyccsepp

Megnázta az óráját. Kilancla! Pinczér, fizetek! Fel kell menni a szerkesztőségembe, holnapra én vagyok a napos tárcza-író.

Fizetett és elment. A három tisztnek egyszerre jutott valami az eszébe.

— Te fiuk, kezdi a vörös haju hadnagy, emlékeztek e még főhadnagy ur Thury azon stiklijére, midőn két évvel ezelőtt Abazziából elszöktetett egy olasz leányt?

— Te fiuk, nem ennek a civílnak a madonnája volt az a leány!...

A tisztok kaczagtak egyet a szegény fiun s hozattak egy üveg pezsgőt.

IV.

Egy szerkesztőségi iróasztal előtt görnyed a fiatal idealista s kezdi a holnapi tárczáját:

„Előtte állasz, leomló éj hajaddal, fehér ruhádon, fehér arczodon az ártatlanság glóriája fénylik... Szeretlek te tiszta, te szent!...”

Szegény idealista, jobban tenné, pedig, ha megénekelne egy leányt, kinek nincs neve, mert az előkelő utcák éjjeli kóborlóit nem ismeri senki, ha tárczát írna arról a lényről, ki a szerelem szép, üres, csillogó és gyalázatos alakjában sodort le, egyre lejjebb s kinek pirosra van festve az arcza s korom fekete a szemöldöke...

— Eternemente il tuo! Örökre a tiéd!...

szerelmes, de végtelenül tiszteli is. A szalonokban azonban annyit suttognak Maudról és Julienről, hogy még a gyanútlan Maximnek is feltűnik s egy Juliennel való igen izgatott jelenet után felelősségre vonja szive bálványát, ki töredelmesen és nyílt őszinteséggel bevallja, hogy Juliennek adott csókot, ölelést amennyit akart, „de többet nem.“ Ez a falusi birtokos azonban nem kedveli a félszűzeket s így nem is békíti ki Maud vallomása, sőt még azt sem engedi meg, hogy az éppen megjelenő hugát, Jeanne-t megcsókolja, hanem vérző szívvvel ott hagyja Maud-t, ki ez egy szóval véget vet a további érzélgésnek: „Választottam“ s elküldi a bankárnak azt a levelet, melyben tudatja vele, hogy kész a szeretőjévé lenni. S ezzel vége a darabnak. Meg kell azonban emlékeznünk a másik leányról is, Jaqueline-ről is (A nevét tegnap következetesen Zsaklénnek ejtették ki.) Ez a leány szintén minden férfival kokettál, dacára annak, hogy még rövid ruhát visel, de azért minden törekvése oda irányul, hogy férjhez menjen. A mi frivolitás van a darabban, az Jaqueline bájos ajkáról hangzik el. Oly hallatlan dolgokat mond el a legnagyobb naivitással szerelemről, házasságról, női bájokról, udvarlásról és sok egyébéről, hogy a párisi rouék is megcsodálják. Jaqueline kívül még egy tucsat félszűz fordul meg a színpadon, kik valamennyien ugyanabban a genében beszélnek, mindent tudnak, de — érintetlenek. Az ártatlanságot Maxime huga, egy falusi kis leány (Párisban úgy látszik nem talált a szerző) képviseli, ki csak annyit tud beszélni: „Igen uram, nem uram“, de azért végül beleszeret a derék Hektorba, ki a darab morálját hirdeti.

A darabnak, mint említettük, csak közepes sikere volt, s az előadás sem tartozott a legjobbak közé. Arday Ida, kinek fényes tehetségét egyébként nagyra becsüjük, Maudból olyan tragikus hősnőt alakított, amilyenre a szerző semmiesetre sem gondolt. Nagyon is szenvedélyes és nőies volt, de abból a finom kokotteriából s a ravasz hízlegéből, melylyel Maximot befonja, nem láttunk semmit. Ha Maud ilyen nő volna, a bankár nem merné felszólítani, hogy szeretőjévé legyen. A harmadik felvonásban azonban feladata magaslatán állott, úgy Suberceaux val mint Maxime mel való jelenetei fényes tanúságot tettek a mellett, hogy Arday Ida nemcsak intelligens, gondolkodó színésznő, de hogy rendelkezik is mindazon eszközökkel, melyek a nagy szenvedélyek kifejezésére szükségesek. Hálátlan feladatra vállalkozott Déry Béla is, kinek tegnap volt jutalomjátéka. Ő is inkább a szerencsétlen szerelemest domborította ki, mint a nőcsábító szalonbetyárt s így ebből a különben is hálátlan szerepből nem kovácsolt tőkét. Tökéletesen csak ketten fogták fel szerepeiket: Hahnel Aranka, ki pajkos, frivol, cynikus, de amellet szeretetreméltó kedves leányalakat teremtett Jaquelineből és Tóth, egy masszban és játékban egyaránt kitűnő romantikus lovag. Szilágyi igen jóízűen játszotta el Lestrangert, de hogy ő veszedelmes leánycsábító volna, azt nem hitte el neki senki. Igen kedves volt Szohner Oiga a falusi ártatlanság szerepében, Csige Böske pedig a naiv chansonette-énekest játszotta pompásan. A többi szereplők többször fakasztottak zajos derűtséget legtöbbször azonban akaratuk ellenére.

Meleg dícséretet érdemel a gondos rendezés.

A Gyimesi vadvirág győzelme. A Ruszt-féle ezerforintos népszínműpályázat dolgában a bírálóbizottság annak idején tudvalevőleg úgy döntött, hogy a közönség ítélőszéke elé bocsátja, vajjon az két legjobb pályamű: a Mária bátyja és a Gyimesi vadvirág közül melyik kapja meg a pályadíjat. Amelyik a kettő közül első tíz előadásán nagyobb sikert arat, annak a szerzője kapja az ezer forintot. A Mária bátyja — ifjabb Bokor Józsefnek, a Népszínház sok pályadíjat nyert karmesterének darabja — szép sikert ért el, de a Gyimesi vadvirágnak, egy szegény, eddig ismeretlen vidéki színésznek: Géczy Istvánnak műve mindjárt első előadásán olyan nagy hatást tett, hogy már akkor szinte kétségtelenné lett, hogy a pályadíjat ez viszi el. A bíráló bizottság tegnap délután ült össze végső döntésre s egyhangulag Géczy István darabjának ítélte oda a pályadíjat.

Hahnel Aranka jutalomjátéka. Hahnel Aranka, a nagybecskereki színházba járó közönség kedvence, a jövő szombaton tartja jutalomjátékát a „Lecouvreur Adrienne“ című színműben. Nem akarjuk e helyen bőven fejtegetni, hogy kicsoda Hahnel Aranka, elég ha eddigi sikereire utalunk, mikor azt hisszük, hogy a jutalomjátékot telt ház nézi majd végig.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése március 27-én.)

Budapest, márcz. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésében folytatták az 1897. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Első szónok Gullner Gyula volt, ki a nemzeti párt nevében kijelentette, hogy pártja ezen vitánál is passzivitást követ. A törvényjavaslatot nem fogadja el.

Nagy István elfogadja a törvényjavaslatot.

Tisza István gróf hosszasan foglalkozik a pártok szereplésével. A nemzeti párt passzivitását semmivel sem látja indokoltnak. A párttagok eddigi viselkedését egyetlen igazi konzekvenciájára az lehetne, hogy mandátumokról lemondanak. Ezután áttér a néppártra, melynek nemzetiségi politikáját a hazaáruláshoz közel állónak mondja. (Zaj.) Hogy ez állítását bizonyítsa, a néppárt folytonos zajongása között felolvast néhány idézetet a néppárt által kiadott röpiratból. (Ellentmondás.) Már ezért is küzdenie kell a szabadelvű pártnak, mert ily elemeknek nem engedheti át a tért. (Folytonos lármá.) A nemzeti párt az utolsó választások veszteségeit csakis az egyházpolitikai küzdelemben tanúsított magatartásának tulajdoníthatja. A kormánynak bizalmat szavaz, a javaslatot elfogadja. (Taps és éljenzés jobbról. Szónokot számosan üdvözlöik.)

Legközelebbi ülés hétfőn.

Bismarck állapota.

Budapest, márcz. 27. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Friedrichsruhéből sürgönyzik Bismarck herceg állapota, ki néhány nap óta ismét gyomorbántalmakban szenved, aggodalomra nem ad okot.

A tőzsdéről.

Budapest, márczius 27. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Kötöttet buza árszire 7.07—08, buza tavaszra 7.60—61, buza május juniusra 7.52—53, tengeri 3.48—59, zab 5.66—68, repce 10.30—35. Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt gyöngye, napi forgalom 10.000 mm., az árak csöndesek és változatlanok, heti forgalom buzában 86.331 mm., tengeriben 11.897 mm.

Nyilttér.*

Mi isszik?

Kathreiner-féle

Kneipp-maláta-kávét?

Mindenki

 a ki igazán jó kávét szeret, a ki félti az egészségét és takarékos.

* Az rovat alatt közltekért nem vállal felelősséget a szerk.

Városi színház.

Nagybecskerek, szomb. 1897. márczius 27.

NAP és HOLD.

Nagy operetta 8 felvonásban. Zenéjét szerző Lecoque.

Személyek:

Pikratész de Kalabázás herceg	—	Szilágyi
Don Brazeró de Trász	—	Ferenczy József
Miguel, háznagy	—	Serfözy Zsenni
Manola	—	Halmainé
Beatriksz	—	Pogány Janka
Don Dégomez	—	Szathmáry Árpád

Kezdeté este fél 8 órakor.

Hirdetések.

641. szám b. v. 1897.

356—11

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a törökbecsei tekintetes kir. járásbírótság 5745. polg. 1896. számú végzése által a nagybecskereki takarékos és előlegegyelet mint részvénytársaság végrehajtató javára Dumity Milutin melenczei lakos ellen 500 frt tőke, ennek 1896. év márczius hó 17. napjától számítandó 6% kamatai s eddig összesen 70 frt perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le s felülfoglalt és 500 frtra becsült melenczei takarékpénztár részvénytársaság 106., 109., 110., 111., 112. számú törzsrészvények nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2127. polg. 1897. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Melencze községhezánál leendő eszközölésére 1897. évi április hó 9-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt T. Becsén, 1897. évi márczius hó 18-ik napján.

Rankovits István,
kir. bir. végrehajtó.

4836. ki. szám. 1897.

358—11

Hirdetmény.

Az 1883. évi 44. t. cz. 16. §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, miszerint a helybeli m. kir. pénztigygazgatóság által érvényesített N.-Becskerek város 1897. évi I. II. oszt. keresetadólagstroma folyó évi márczius hó 28. napjától ugyanazon évi április hó 4. napjáig bezárólag s így 8 napon át, a városi adóhivatalnál közzemlére kitzetnek fog; miért is N.-Becskerek város I. II. osztályu keresetadókötelesei ezennel figyelmeztetnek, hogy netalán felszólamlásaikat és pedig:

a) azon adózók, kik I. II. osztályu keresetadóval már mult évben voltak meg-
róva a lajstrom kitzetelésnek napját;

b) azon adózók, kik ezen adóval folyó évben első ízben rovatnak meg, adótarozásuknak az adókönyvecskébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a városi adóhivatalnál írásban vagy élőszóval előterjeszthetik.

Megjegyzetnek azonban, hogy a kitzetett határidőn tul beadott felszólamlások figyelembe vehetők nem lesznek.

N.-Becskereken, 1897. évi márczius hó 22-én.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

Torontáli helyi érdekű vasutak.

Hirdetmény.

Folyó évi április hó 1-ével vasutvonalaink szállítási adókötelezettség alá esvén, van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy ezen időponttal jelenlegi összes dijszabásaink hatályon kívül helyeztetnek, és helyettük a törvényes szállítási adóval felemelt — új személy és árudijszabások lépnek életbe. Nagy-Becskerek, 1897. február hó.

Az üzletigazgatóság.

324—6.5

Jó forgalmu, élénk helyen levő
fűszer-üzletemet
 más vállalat miatt igen előnyös fel-
 tételek mellett eladom.
 Együttal a n. é. közönségnek
 figyelmébe ajánlom, hogy most nálam
 árukat, két szoba finom ó-német butort
 és más berendezési tárgyakat olcsón
 vehetnek.
 Tisztelettel
Ifj. Kohn Sándor
 Vásártér.
 321-3.3

Az ember inai és izmai felfrissi-
 tése és megerősítésére kitűnő
 gyógyszer (bedörzsölésre)
A Kwizda-féle Fluid,
 a kigyóval. (Touristfluid.)
 Touristák, kerékpárosok, lovag-
 lók egy hosszú ut után a legna-
 gyobb eredménnyel használhat-
 ják.
 Arak: 1/2 üveg o. é. 1 frt, —
 1/4 üveg 60 kr.
 Kapható minden gyógyszerárban.
 Főraktár:
Korneuburgi kerületi gyógytár.
 Bécs mellett.
 190 - g15.3

Az écskai uradalom faiskoláiban 1, 2,
 3 és 4 éves magról nevelt, többször
 átütetett
jávor-, kőris- és akácztla
 olcsó áron beszerezhető. — Bővebbet
 302-6.6 a jószágfelügyelőség.

Van szerencsém a n. é. közönséget
 értesíteni, hogy itt helyben (Dr. Milos-féle
 házban)

mérnöki irodát

nyitottam, hol minden e szakmába vágó
 munkát elvállalok.

Tisztelettel

Winter Miksa,
 okl. mérnök.

305-3.3

343-2.2

Hirdetmény.

Torontál-Szécsány község előljárósága
 berbe adja 400 hold legelőjét kisebb és
 nagyobb parcellákban, lovak, szarvas-
 marhák és juhok legeltetésére.
 Torontál-Szécsány, 1897. március
 hó 22-én.

Kathreiner Miklós,
 bíró.

Elegáns, kitűnő szabásu
 mérték- és párisi divat szerinti
NŐI DERÉKFÜZÖK (MIEDEREK)
 készíttetnek.
Javitások és vidéki megrendelések
 gyorsan és pontosan eszközöltetnek
 Nagybecskereken,
 Rákóczi-utca 3. sz. a. (a nagy Casino során)
Rétyi G. Jozefin
 322-2.2 műtermében.

239. szám. 1897.

338-3.8

Szobafestési munkálatok

kiadandók a dolovai új község-házon, fel-
 hivatnak vállalkozni óhajtok, hogy 50 kros
 bélyeggel ellátott, lezárt, a használandó
 minták leírását tartalmazó ajánlataikat
 folyó évi április hó 5-éig alólírott előljáró-
 ságnál benyujtsák.

A befestendő területek a következők:

	mennyezet	falak
a) 5 lakoszoba	138 ⁴⁴	m. 424 ⁶⁴ m.
b) 9 irodahelyiség	302	m. 862 m.
c) 1 tanácsterem	66 ⁶⁶	m. 155 ³¹ m.
d) 2 lépcsőház	45 ²⁹	m. 206 ⁷⁶ m.
e) bejárat és folyosók	196 ³¹	m. 707 ⁵¹ m.
összesen	1149 ²⁰	m. 2356 ⁵² m.

Dolován, 1897. március hó 15-én.

A községelőjáróság.

Alkalmi vétel.
 Gazdaságok felosztása foly-
 tán eladásra kerülnek: cséplő-
 garnitúrák, vastengelyű szekerek,
 igás és tisztító kocsik, lószerszám,
 vaskék, vetőgépek, hengerek, vas-
 és egyéb fogások, szélrostitók, tizedes
 mérlegek, s többféle gazdasági sze-
 rek. Bővebb felvilágosítással szol-
 gál az
uradalmi jószágfelügyelőség
 Szerb-ltebén, Torontálmegye.
 339-2.2

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
 Liniment. Capsici comp.
 Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbálásának, mert
 már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsöl-
 lésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszagatásnál és meg-
 hűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban
 rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-
 Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű
 háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr.,
 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógy-
 szertárban készletben van; főraktár: Török József
 gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen
 óvatossá legyünk, mert több kisebbbörtökü utaztat van
 forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden
 egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés
 nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
 * RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Raktár: N.-Beckereken, Benkovits Mihály gyógyszerárban.

Hoff János-féle maláta-készítmény

291-81

betegek és gyengék részére.

Hoff János-féle
maláta egészségital.
 Mell-, tüdő- és gyomorbántalmaknál, ne-
 ház emésztésnél, általános elgyengülésnél,
 valamint lábbadozó betegeknel a legjobb
 hatású és izlésű erősítő ital.
 Már több mint 10 éve, hogy az Ön maláta
 egészségital sörét és egyéb maláta-kivonatait
 rendeltem. Ezen szerek az egyedüliek, melyek
 nőmnek egészségét visszaadták. Kérek egy
 újabb küldeményt.
 Bécs, Hofmühlgasse.
 Bögner C.

Hoff János-féle
koncentrált maláta-kivonat.
 Gégehurut, légesóhurut, valamint idült
 köhögésnél; különösen ajánlható a gyer-
 mekek légzőszerveinek megbetegülésénél;
 azonkívül igen kellemes ízű.
 Az Ön maláta-kivonatai valóban kitűnő
 és hathatós gyógyszerek. Kérem részemre
 ismételtén a következőket küldeni: 5 nagy
 üveg koncentrált maláta-kivonatot, 1 font
 maláta-csokoládét és 1/2 zacskó maláta mell-
 cukorkát.
 Nagyvárad.
 Fischer G.
 órnagy a 37. szolgálatnál.

Hoff János-féle
maláta egészség csokoládé.
 Gyengeség-, vérszegénység-, idegesség-,
 álmatlanság- és étvágytalanságnál kitűnő
 eredménnyel használható. Rendkívül izletes
 és tápláló; gyenge gyermekeknek és gyer-
 mekét tápláló anyáknak nagyon ajánlható.
 Az Ön maláta-csokoládéja az egyedüli ki-
 tűnő szer, melyet eddig ismertem. Ezen kel-
 lemes italt idült gyomor- vagyis emésztési
 zavaroknál, sápkór és általános gyengeségnél
 kitűnő eredménnyel alkalmaztam.
 Triebel.
 Dr. Nicolai, orvos.

Hoff János-féle
maláta mell-cukorka kivonat.
 Köhögés, rekedtség és elnyálkásodásnál
 utólrólhatatlan gyógyszer. A valódi maláta
 mell-cukorka kivonat, minden emésztési
 zavar előidézése nélkül, használható bármely
 mennyiségben.
 Bámulatos gyors eredmény mutatkozott az
 Ön maláta mell-cukorka kivonatának hasz-
 nálatát után az én makacs köhögésem ellen.
 Waldenburg. v. Zedlitz Neukirch.
 Az Ön cukorkái az én nőm köhögése és ne-
 ház légszervi bántalmainál kitűnő eredményt
 értek el.
 Weischütz. Busch, lelkész.

Kapható: Nagybecskereken **Schnitzler Lipót, Armbruster József, Zimmerer Antal**
 kereskedéseiben; továbbá **Török József** gyógyszerésznél Budapesten, Király-utca 12. szám alatt; valamint a feltaláló
Hoff János cs. és kir. udv. szállítónál Bécs, I., Graben, Bräunerstrasse 8.

Árjegyzék és ismertető füzet ingyen és bérmentve.

Nyomatott Pisetz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.